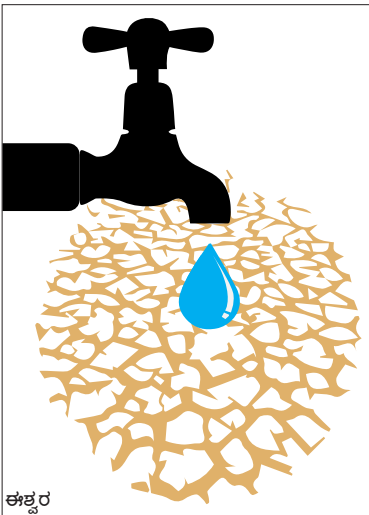

ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆ: ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಅಗತ್ಯ

ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತತ್ಕಾಲಕ್ಕೆ
ಬಗೆಹರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ
ಆಸಕ್ತಿಯೇ ಹೊರತು,
ನಾಳೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ
ಸಿದ್ಧತೆ ಕಡಿಮೆ. ಮಳೆನೀರು
ಸಂಗ್ರಹದ ವಿಷಯವನ್ನೇ
ನೋಡಿ. ಮಳೆ ವರ್ಷದಿಂದ
ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ
ಮಳೆನೀರು ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ
ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ
ಯೋಜನೆಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ರಾಜ್ಯದ 26 ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಬರದ ದವಡೆಗೆ ಸಿಲುಕಿವೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಕೊರತೆ ರಾಜ್ಯದ ಬಹುತೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಜಾನುವಾರುಗಳ ಕಷ್ಟವಂತೂ ಹೇಳತೀರದು. ನೀರಿಗೆ ಬರ, ಮೇವಿಗೆ ತತ್ತಾರ. ಆದರೆ, ಬರದ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಮರೆಸುವಂತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಚುನಾವಣಾ ಜ್ವರ.

ಪ್ರತಿ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲೂ ನೀರು-ಮೇವಿನ ಕೊರತೆ ತಲೆದೋರುತ್ತದೆ. ಬರ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತಗಳಿಗೆ ಸವಾಲು. ಎಷ್ಟೇ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರೂ ಬಕಾಸುರನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅರೆಕಾಸಿನ ಮಜ್ಜೆಗೆಯಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಬಾರಿ ಚುನಾವಣಾ ನೀತಿಸಂಹಿತೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಗೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನೆವವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಬೈದಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೇ ಪುರುಸೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕಾರ್ಯಭಾರ. ಇವರಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಅಳಲಿಗೆ ಓಗೊಡುವವರಾರು? ರಾಜ್ಯದ 2000ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಸಂಕಷ್ಟ ಎದುರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ತುಮಕೂರು, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ, ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಐನೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಗಂಟಲು ಒಣಗಿದೆ. ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಟ್ಯಾಂಕರ್ ಮೂಲಕ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಖಾಸಗಿ ಕೊಳವೆಬಾವಿಗಳನ್ನೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ನೀರು ಸರಬರಾಜಿಗೆ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಜಾನುವಾರುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಹದಿಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 116 ಮೇವು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟಾಗಿಯೂ 10 ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜಾನುವಾರು ಗೋಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಎನ್ನುವ ವರದಿ ಬರದ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಂತಿದೆ. ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳು ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿವೆ. ಜನರ ಗುಳಿಯನ್ನು ತಡೆಯಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವಂತೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಲೋಪವುಂಟಾದರೆ ಕಠಿಣ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಾಗಿಯೂ ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿನ ಹಣವನ್ನು ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಚುನಾವಣೆಯ ಜೊತೆಜೊತೆಗೇ ಬರ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾದ ಸವಾಲನ್ನು ಆಡಳಿತಯಂತ್ರ ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ ಅನುಷ್ಠಾನದೊಂದಿಗೆ ನೀರು ಮತ್ತು ಮೇವಿನ ಪೂರೈಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಬರದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು. ಆದರೆ ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಗಳೇನು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಮಾಧಾನಕರ ಉತ್ತರ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಯುದ್ಧ ಕಾಲದ ಶಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಜಾಣ್ಮೆ ಉತ್ಸಾಹ ತೋರುತ್ತೇವೆ. ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತತ್ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಗೆಹರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಸಕ್ತಿಯೇ ಹೊರತು, ನಾಳೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸಮರ್ಪಕ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕಾಳಜಿ ಇರುವವರು ಕಡಿಮೆ. ಮಳೆನೀರು ಸಂಗ್ರಹದ ವಿಷಯವನ್ನೇ ನೋಡಿ. ಮಳೆ ಅನಿಯಮಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮಳೆನೀರು ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಯೋಜನೆಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇರುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ನೀರಿನ ಆಸರೆಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಂತೂ ಯಾರಿಗೂ ಬೇಕಾದಂತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮೂರಿನ ಹಳ್ಳಕೊಳ್ಳ ಕೆರೆಗಳ ಜಾಡು ಅಳಿಸುತ್ತ, ದೂರದ ನೀರಿನ ಮರೀಚಿಕೆಗಳ ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ದೂರದ ನೀರಜಾಡುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವರೆ ಹೊರತು, ಸ್ಥಳೀಯ ಒರತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆಯಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲ ಕ್ಷಣರಂಜನೆಯ ಮಾತುಗಳೇ ಹೊರತು ತಾಳಿಕೆಯ ಗುಣ ಹೊಂದಿಲ್ಲ, ಸುಂದರ ನಾಳೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಹೊಂದಿಲ್ಲ.

ಮಳೆನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹ ಹಾಗೂ ಹಸಿರೀಕರಣ ವರ್ತಮಾನದ ಜರೂರುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ನೀರಿನ ಮಿತಬಳಕೆಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಜನಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಒಂದೆಡೆ ಇಂಗದ ದಾಹ, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಅಂಗಳ ವಾಹನಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯಲು ನೀರು ಧಾರೆಯಾಗಿ ಚರಂಡಿ ಸೇರುತ್ತದೆ. ನೀರಿನ ಬಳಕೆಯ ವಿವೇಕವನ್ನು ನಾವಿಂದು ತೋರದೆ ಹೋದರೆ ನಾಳಿನ ಪೀಳಿಗೆಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಲಾರವು.

■ ರಘುನಾಥ ಚ.ಹ.